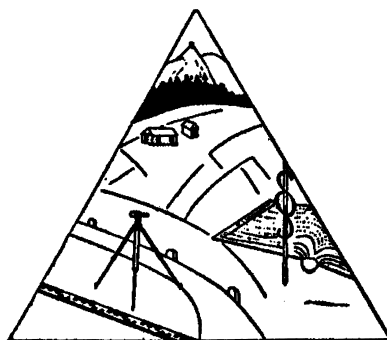

KART OG PLAN

76. bind – 109. årgang – 2016

Volume 76

Vitenskapelig tidsskrift innen
GEOMATIKK – KARTTEKNISKE FAG – GEODESI – KARTOGRAFI
FOROGRAMMETRI – HYDROGRAFI – GIS – LIS – GAB
JORDSKIFTE – EIENDOMSFAG – EIENDOMSINFORMASJON
AREALJUS – AREALPLANLEGGING

Ansvarlig redaktør
INGE REVHAUG

Fagredaktør
GEIR HARALD STRAND
Geomatikk

Fagredaktør
SØLVE BÆRUG
Eiendomsøkonomi

Fagredaktør
AUGUST E. RØSNES
Arealplanlegging

Fagredaktør
ØYSTEIN JAKOB BJERVA
Eiendom

Fagredaktør
KNUT BJØRN STOKKE
Fysisk planlegging

Engelskspråklig konsulent
FAYE BENEDICT

Utgitt av
FAGBOKFORLAGET
Eier
NORGES JORDSKIFTEKANDIDATFORENING (NJKF)
Faglig gruppe av Tekna

ISSN 0047-3278
ÅS 2016

Innhold – 76. bind – 109 årgang – 2016

Redaksjonelle artikler

Bildebruk i geomatikk Øystein B. Dick	5
Festskrift for Erling Berge (Eiendom og jus) Steinar Taubøll og Einar Bergsholm	84
Om Landmåleren Arve Leiknes og Leikny Gammelmo	180
Strategisk landskapsplanlegging Knut Bjørn Stokke og Morten Clemetsen ..	243

Vitenskapelig bedømte artikler

Analyse av endringer i arealbruk og arealdekke sett i lys av de underliggende drivkrefter i Lake Hawassa Watershed, Etiopia Nigatu Wondrade, Øystein B. Dick og Håvard Tveite	7
Universell utforming som en positive utfordring eller en nødvendig byrde? Helena Nordh og Sigmund Asmervik	28
Matrikkelen og «delte eller blanda eiendomsforhold» Arve Konstali	44
Erstatningsansvaret ved svikt i anlegg for overvannshåndtering – hvilken ansvarsmodell bør velges? Steinar Taubøll	99
Servituttssystemets voktere Helén Elisabeth Elvestad	121
Undervisningen i jordskiftefaget 1859–2015. Fra håndverksopplæring til profesjonsutdanning til opplæring i evidensbasert håndverksutøvelse Sigurd Rysstad	144
Dispensasjon frå byggjeforbodet i 100-metersbeltet Ingunn Elise Myklebust	159
En institusjonell tilnærming til dispensasjonspraksis i Norge Leikny Gammelmo	182
Arealressurs- og jordkvalitetskart for å avveie hensynet til jordvern under tettstedsutbygging: En analyse rundt jernbanestasjoner i Oslo og Akershus Sebastian Eiter og Ulrike Bayr	207
Det første tyngdenettet i Norge Bjørn Ragnvald Pettersen	217
Fra landbruk til reiseliv: resultater av et desentralisert studieprogram i kunnskaps-turisme Terje Motrøen og Anders Bryn	224
Jordbrukslandskap i urbaniseringsprosesser: et tomrom eller en ressurs for stedsutvikling? Anne C. Brattestå, Kristine Lien Skog og Marthe Maren Thomassen	252

Koordinert besøksforvaltning som redskap for bærekraftig reiselivsutvikling. En case-studie av Nærøyfjordområdet Knut Bjørn Stokke, Jan Vidar Haukeland og Morten Clemetsen	263
Kan kommunane forby tarehausting gjennom føresegner til kommuneplanen? – Forholdet mellom plan- og bygningslova og sektorlov som ikkje har reglar om samordning Siv Elén Årskog Vedvik	295
Estimering av ytelsesparametre for en skihopper uten bruk av merking ved punkt og linjeskjæring Atle Nes, Ingolf Hådem og Jan H. Nilsen ...	305

Eiendom og jus

Matrikkelen og «delte eller blanda eiendomsforhold» Arve Konstali	44
Eiendommers «sosiale funksjon». Begrepets betydning ved vurdering av om arealplaner er å anse som inngrep som strider mot EMK P 1-1. Fredrik Holth	94
Erstatningsansvaret ved svikt i anlegg for overvannshåndtering – hvilken ansvarsmodell bør velges? Steinar Taubøll	99
Overskjønnet i Smibelg-saka. Ein illustrasjon av verknaden av endringa av frå «mest pårekneleg» til den «mest ressursoptimale» utnyttinga. Katrine Broch Hauge	113
Servituttssystemets voktere Helén Elisabeth Elvestad	121
Undervisningen i jordskiftefaget 1859–2015. Fra håndverksopplæring til profesjonsutdanning til opplæring i evidensbasert håndverksutøvelse Sigurd Rysstad	144
Dispensasjon frå byggjeforbodet i 100-metersbeltet Ingunn Elise Myklebust	159
En institusjonell tilnærming til dispensasjonspraksis i Norge Leikny Gammelmo	182
Kommunenes saksbehandling etter eierseksjonsloven Leikny Gammelmo og Børge Aadland	197

Plan

Universell utforming som en positive utfordring eller en nødvendig byrde? Helena Nordh og Sigmund Asmervik	28
Neo-liberal planlegging og eiendomsrett i Polen etter 1989 Małgorzata Barbara Havel	87

Fra landbruk til reiseliv: resultater av et desentralisert studieprogram i kunnskapsturisme	
Terje Motrøen og Anders Bryn	224
Strategisk landskapsplanlegging som tverrfaglig kursarena i masterutdanningen ved NMBU	
Morten Clemetsen og Knut Bjørn Stokke ..	245
Jordbrukslandskap i urbaniseringsprosesser: et tomrom eller en ressurs for stedsutvikling?	
Anne C. Brattestål, Kristine Lien Skog og Marthe Maren Thomassen	252
Koordinert besøksforvaltning som redskap for bærekraftig reiselivsutvikling. En casestudie av Nærøyfjordområdet	
Knut Bjørn Stokke, Jan Vidar Haukeland og Morten Clemetsen	263
Strategisk byplanlegging – bærekraftig utvikling av regionale byer på stedets premisser	
Rune Skeie	276
Landskap på menyen. Særpreget som regional konkurransestrategi	
Solveig Svardal	286
Kan kommunane forby tarehausting gjennom føresegner til kommuneplanen? – Forholdet mellom plan- og bygningslova og sektorlov som ikke har regler om samordning	
Siv Elén Årskog Vedvik	295
Geomatikk	
Analyse av endringer i arealbruk og arealdekke sett i lys av de underliggende drivkrefter i Lake Hawassa Watershed, Etiopia	
Nigatu Wondrade, Øystein B. Dick og Håvard Tveite	7
Utvikling av jordobservasjon fra forskning til operative leveranser	
Per Erik Skrvøseth	39
Copernicus: Norge i rødt, grønt og blått. Data fra Sentinel-2 er klare til bruk. Oppdaterte og høyoppløselige bilder over Norge er nå gratis tilgjengelig.	
Vigdis Lonar Barth og Solveig Havstad Winsvold	57
Systematiske skråopptak fra fly	
Dag Solberg	62
Hovedtrekkene i historien om skråfotografering fra fly i Norge	
Reidar Wirum Bye	67
En analyse rundt jernbanestasjoner i Oslo og Akershus	
Sebastian Eiter og Ulrike Bayr	207
Det første tyngdenettet i Norge	
Bjørn Ragnvald Pettersen	217
Estimering av ytelsesparametre for en skihopper uten bruk av merking ved punkt og linjeskjæring	
Atle Nes, Ingolf Hådem og Jan H. Nilsen ..	305

Personalia

Erling Berge er 70 år. Tale på dagen av Einar Bergsholm.	
Einar Bergsholm	86
Doktorgrad 2014: Eivind H. Ramsjord	
Eiendomsdannelse i bytransformasjon	170
Dr.philos Leiv Bjarte Mjøs	
Matrikulær utvikling i Norge	176
Doktorgrad 2015: Rannveig Søndergaard Holm	
Gravarealet som landskapsarkitektur – variasjon, virkemidler, muligheter	237
Doktorgrad 2015: Katrine Broch Hauge	
Erstatningsnivået ved tvangsvertaking av fallrettar – Analyse av salsverdiestatning og kompensasjonsnorma ved etablering av bruksordninger i lys av ei idealnorm	239
Gunnar Balle 90 år	
Inge Revhaug	320

Notis

Eiendomsdannelse i bytransformasjon – sammendrag av avhandlingen	171
--	-----

Bokanmeldelse

Med GIS som verktøykasse (Boktittel: GIS – Verktøy for å forstå verden)	
Leikny Gammemo	236
Rettigheter i fast eiendom. En innføring i tingsrett.	
Kåre Lilleholt	319

Forfatterregister

Asmervik, Sigmund	28
Barth, Vigdis Lonar	57
Bayr, Ulrike	207
Bergsholm, Einar	84, 86
Brattestål, Anne C.	252
Bryn, Anders	224
Bye, Reidar Wirum	67
Clemetsen, Morten	243, 245, 263
Dick, Øystein B.	5, 7
Eiter, Sebastian	207
Elvestad, Helén Elisabeth	121
Gammemo, Leikny	180, 182, 197, 236
Hauge, Katrine Broch	113
Haukeland, Jan Vidar	263
Havel, Małgorzata Barbara	87
Holth, Fredrik	94
Hådem, Ingolf	305
Konstali, Arve	44
Leiknes, Arve	180
Lilleholt, Kåre	319
Motrøen, Terje	224
Myklebust, Ingunn Elise	159
Nes, Atle	305
Nilsen, Jan H.	305
Nordh, Helena	28
Pettersen, Bjørn Ragnvald	217
Revhaug, Inge	320

Rysstad, Sigurd	144	Taubøll, Steinar	84, 99
Skeie, Rune	276	Thomassen, Marthe Maren	252
Skog, Kristine Lien	252	Tveite, Håvard	7
Skrøvseth, Per Erik	39	Vedvik, Siv Elén Årskog	295
Solberg, Dag	62	Winsvold, Solveig Havstad	57
Stokke, Knut Bjørn	243, 245, 263	Wondrade, Nigatu	7
Svardal, Solveig	286	Aadland, Børge	197